

VÝTVARNÝ SALÓN	
Výtvarný salón ZPMP 2009	2-3
SOCIÁLNA REHABILITÁCIA	
Čo je sociálna rehabilitácia?	4
Sociálna rehabilitácia – čo o nej vieme	5-7
Ako to vyzerá v praxi? Exkurzia v Univerzitnej knižnici v Bratislave	8
ZO ŽIVOTA ZPMP	
Predstavujeme DEDESO	9
Kunerád – náš kamarát	10
Všetko je vo hviezdach	11
Dobijú Európu a svet?	12
Novinky z KPC v Prešovskom kraji z Vranova nad Topľou	13
PODPOROVANÉ BÝVANIE	14
Správa zo semináru Brusel	14-15
Podporované bývanie v Rusovciach	16-17
NAŠE AKTIVITY	
Počítačový kurz	18
ĽUDSKÉ PRÁVA	
Spoločne proti diskriminácii ľudí s mentálnym postihnutím	19
Krištátové krídlo	20
KNIHY	
Makaton, Tak si ja krásne žijem..., Duševná slepota	21
Zomrel basnik Milan Rúfus	22
ZO ZAHRANIČIA	
Budúcnosť nemôže čakať	23
Stretnutie v ZOO	24

Informácie ZPMP v SR

Vydalo: ZPMP v SR • Švabinského č. 7 • 851 01 Bratislava • tel: 02/63 81 49 87, e-mail: zpmpvsr@zpmpvsr.sk
Redakčne spracovali: Mgr. Iveta Mišová • Mgr. Adriena Pekárová • Mgr. Martina Jarolíňová • Miroslava Vávrová
Redakčná rada: Elena Kopalová • Mgr. Iveta Mišová • Mgr. Magda Papánková • Mgr. Adriena Pekárová • Mgr. Ľubica Vyberalová
Grafická úprava: Zuzana Chmelová ■ **Tlač:** Marketing and Business Group, s.r.o.
 Akékoľvek rozmnožovanie textu a fotografií len s výhradným a predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.
 Vychádza s finančnou podporou MPSVaR SR.

Objednávky zasielajte na adresu: ZPMP v SR • Švabinského č. 7 • 851 01 Bratislava

Registrované MK SR č. 1431/96

Podávanie novinových zásielok povolené RP Bratislava č. j. 1591/96 – P zo dňa 10. 4. 1996

Cena 1 výtlačku **1,16 € (35,- Sk)**, konv. kurz 30,1260 Sk/€

ISSN 1335-8197

vyhlasuje

14. ročník súťažnej prehliadky výtvarných prác ľudí s mentálnym postihnutím

Výtvarný salón ZPMP 2009

Cieľom projektu je **oboznámiť širokú verejnosť s výtvarným nadaním ľudí s mentálnym postihnutím**, ktorí majstrovsky pracujú s farbami, hlinou, textilom, počítačom či drevom. Ľuďom s mentálnym postihnutím chceme umožniť sebarealizáciu a prezentovanie výsledkov ich tvorivej aktivity na verejnosti. Chceme poukázať na talent a nadanie, ktoré sa v ľuďoch s mentálnym postihnutím ukrýva.

Pravidlá účasti:

1. **Do súťaže sa môžu prihlásiť jednotlivci aj kolektívy** (špeciálne základné školy, domovy sociálnych služieb, združenia, zariadenia a pod.). Jednotlivci môžu poslať maximálne 3 práce a kolektívy 10 prác.

Žiadame o dodržanie počtu prác vo všetkých kategóriách.

2. **Do súťaže možno prihlásiť práce v technikách:**

- maľba, formát A3 – A1
- kresba, A4 – A2
- grafika, A4 – A1
- plastika, keramika, drevo
- koláž (nie z prírodných a sušených kvetov)
- plošné textilné práce (batika, tkaná tapiséria, textilná miniatúra)
- počítačová grafika
- fotografia (portrét, zátišie, zvieratá), minimálna veľkosť A5

3. **V súťaži sa očakávajú pôvodné práce** prezentujúce výtvarné hodnoty, vlastné videnie sveta a tvorivý prístup autora.

4. **Všetky práce musia byť označené na zadnej strane týmito údajmi:**

- názov práce,
- meno a priezvisko autora,
- vek,
- adresa školy, resp. zariadenia (alebo bydliska, ak ide o jednotlivca).

Ku kolekciami z inštitúcií je potrebné priložiť zoznam prác.

Práce, ktoré majú byť vrátené autorom, musia byť na zadnej strane označené symbolom „V“ červenou farbou.

Vrátenie prác:

ZPMP nemá finančné prostriedky na spätné posielanie prác. Vrátené budú len práce označené symbolom „V“, a to formou dobierky.

5. Na základe rozhodnutia odbornej poroty budú na Výtvarnom salóne ZPMP 2009 udelené tieto ocenenia:

- Ocenenia pre jednotlivcov
- Ocenenia pre kolektívy
- Cena za keramické práce
- Cena za stvárnenie témy „**Malé a veľké veci v živote**“

Malý je zvonček na dverách, ktoré mi niekto otvára, keď prídem domov, malá sa mi zdá čokoládka, ktorú dostanem, lebo by som si dala aj viac, malá je moja obľúbená knižka na nočnom stolíku a malý je aj úsmev na maminej tvári, keď jej poviem: Dobré ráno...

A čo je veľké...? Múdry slon, plný autobus ľudí, škola s mnohými oknami, keď ja malá/malý stojím na ulici, melón, ktorý sa ledva zmestí do tašky, radosť z nového bicykla alebo z návštevy babičky? A čo láska? Asi áno... ale dajú sa vymenovať všetky malé a veľké veci? Koľko ich denne zažívame a ktorá z nich je mňa, pre teba malá a ktorá veľká?

Termín a miesto zberu prác:

Práce posielajte **do 10. 07. 2009** na adresu:

ZPMP vo Vranove nad Topľou, Budovateľská 2561, 093 01 Vranov nad Topľou s označením na obálke „**Výtvarný salón ZPMP 2009**“.

Práce, ktoré budú zaslané na Republikovú centrálu ZPMP v SR, nebudú zaradené do súťaže!!!

Záverečné ustanovenie organizátorov súťaže:

- Vzhľadom na vysoký počet účastníkov nie vždy je možné vystaviť všetky zaslané práce. O výbere prác na výstavu a o oceneniach, rozhodne odborná porota zložená zo zástupcov ZPMP a výtvarníkov.
- ZPMP v SR si vyhradzuje právo ponechať si víťazné práce na reprezentačné účely RC ZPMP v SR v zahraničí alebo prezentačné výstavy na Slovensku.
- Ocenenia za najlepšie práce budú udelené na vernisáži výstavy.

Informácie poskytuje **Mgr. Mirka Petrovičová, 02/63814987,**

e-mail: mikapetrovicova@zmpvsr.sk

a **Bc. Anna Jankivová, 0903 801 146,** e-mail: zmpvranov@mail.t-com.sk

Výtvarný salón

Čo je sociálna rehabilitácia?

V tomto roku viac ako po iné roky sa na centrále skloňuje slovo sociálna rehabilitácia. Možno to spôsobil fakt, že ju máme konečne definovanú v novom zákone o sociálnych službách a venujeme sa jej dosť intenzívne. Možno tomu pomohol fakt, že komisia MPSVR SR v tomto roku nepodporila nášmu združeniu projekt sociálnej rehabilitácie, čo bolo pre nás veľkým sklamaním.

Samozrejme, sme zvyknutí, že niektoré projekty sú podporené, iné nie. Projekt však nadväzoval na minuloročný, ktorý sa uskutočnil na základe podpory a vďaka tomu sme sa mohli v roku 2008 sociálnej rehabilitácii venovať intenzívne nielen v Bratislave, ale vycestovali sme aj do niektorých regiónov Slovenska. Pociťujeme to veľmi negatívne.

Zamysleli sme sa, čo je sociálna rehabilitácia v prípade ľudí s mentálnym postihnutím.

Akú rolu pri tom okrem rôznych odborníkov zohrávajú rodičia či členovia združení?

Skúsme teda diskutovať:

V prvom rade vychádzajme zo zákona č. 448 Z. z.

o sociálnych službách, kde je sociálna rehabilitácia vymedzená ako **odborná činnosť na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebačinnosti fyzickej osoby rozvojom a nácvikom zručností alebo aktivizovaním schopností a posilňovaním návykov pri sebaobsluže,** pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a **pri základných sociálnych aktivitách.** Sociálnou rehabilitáciou je aj nácvik používania pomôcky, nácvik prác v domácnosti, **nácvik priestorovej orientácie samostatného pohybu,** výučba čítania a písania Braillovoho písma a **sociálna komunikácia.**

V prípade ľudí s mentálnym postihnutím, ktorých sa snažíme začleniť do spoločnosti, ide najmä o odbornú činnosť a nácviky definované v zákone.

U ľudí s mentálnym postihnutím je **nevyhnutné rozvíjať ich životné kompetencie,** aby boli schopní zvyšovať mieru svojej nezávislosti, samostatnosti a sebačinnosti. Z našich mnohoročných skúseností vieme, že je potrebné rozvíjať ich flexibilitu, iniciatívu, integritu, organizáciu vlastného života, priateľstvo s inými ľuďmi a rovesníkmi, naučiť ich riešiť problémy, zvyšovať ich sebadôveru, učiť spolupráci, starostlivosti o seba, ale aj trpezlivosti, snaženiu niečo chcieť a dokázať, byť vytrvalý, používať „zdravý“ rozum, ale aj mať zmysel pre humor, pocit zodpovednosti atď.

Do nácviku zručností môžeme zahrnúť napr. aj prácu s počítačom; **získané zručnosti pomôžu zlepšiť prístupnosť životného prostredia a zvýšenie možnosti spoločenskej komunikácie.** Súčasťou sociálnej

rehabilitácie ľudí s mentálnym postihnutím je **zvýšenie informovanosti** – ide o široké spektrum, ako sú informácie pre spotrebiteľov, práva, zákony a povinnosti, informácie o možnostiach využitia voľného času atď. Po vypracovaní sociálnej diagnostiky a poskytnutí poradenstva nasleduje tréning, nácvik, zameraný na upevnenie, aby boli schopní tieto informácie jednoducho pochopiť, ale aj použiť a využiť. Samozrejmosťou súčasťou nácvikov sú **pracovné listy v ľahko zrozumiteľnom jazyku pre každého jednotlivca.**

Veľmi významnou súčasťou nami realizovanej sociálnej rehabilitácie ľudí s mentálnym postihnutím je **rozvíjanie sociálnej komunikácie.** Učíme ich hovoriť k veci, obsahovo zrozumiteľne, pragmaticky, ovládnuť nevhodné prejavy verbálnej i neverbálnej komunikácie, požiadať o pomoc, ospravedlniť sa, prijať chybu, uvedomiť si chybu, byť k sebe kritický, vybrať si z viacerých alternatív tú najvhodnejšiu, vytýčiť si cieľ, plánovať kroky na jeho dosiahnutie, postupne realizovať kroky, hľadať príčiny prípadného neúspechu...

Prenos natrénovaných zručností do každodenného života je u ľudí s mentálnym postihnutím krízovým momentom a vyžaduje si dlhodobú systematickú spoluprácu nielen s nimi, ale i s ich sociálnym prostredím. Preto je potrebné a priam nevyhnutné spolupracovať s rodinou, v ktorej človek s mentálnym postihnutím žije, čo podporuje proces zmien. **Akýkoľvek dobrý tréning sa stane neefektívny bez praktickej realizácie natrénovaných schopností.**

Ide o nový prístup a model sociálnej rehabilitácie, ktorý učí ľudí s mentálnym postihnutím novým zručnostiam a počíta s maximalizáciou momentálnych schopností a zručností.

Tento model sme preto chceli postupne prenášať do ďalších regiónov a združení na pomoc ľuďom

s mentálnym postihnutím.

Ak chceme odborne pomáhať a rozvíjať osobnosť človeka s mentálnym postihnutím, musíme využívať rôzne odborné činnosti, ako sú napr. základné a špecializované sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, sociálna rehabilitácia, pracovná terapia a mnohé iné. Často sa tieto činnosti prelínajú a nemožno ich oddeliť. Náš názor je, že tak to má byť a je to v poriadku, pretože ani v živote nie je nič len čierne alebo biele. Vďaka za tú rozmanitosť. A to sme ešte nespomenuli zdravotnú rehabilitáciu, ktorú mnohí potrebujú, alebo pracovnú rehabilitáciu.

Milí čitatelia, rodičia, odborníci,

bude nás tešiť, ak sa s nami podelíte o svoje skúsenosti. Na Slovensku máme veľa rôznych zariadení, veľa poskytovateľov sociálnych služieb. Napíšte nám, akou formou realizujete sociálnu rehabilitáciu. Určite je veľa rôznych zaujímavých foriem a metód práce, informujte nás o nich. Napíšte nám, ako sa vám darí vzájomná spolupráca medzi rodinami a poskytovateľmi služieb. Napíšte nám o svojich dobrých či zlých skúsenostiach. Budeme radi diskutovať.

Mgr. Iveta Mišová

Sociálna rehabilitácia

Sociálna rehabilitácia – čo o nej vieme

Spracovala doc. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc., Inštitút pre Výskum práce a rodiny

Čo je rehabilitácia?

S pojmom „rehabilitácia“ sa ľuďom prevažne spájajú procedúry, keď po zlomení ruky či nohy navštevujeme rehabilitačné oddelenie nejakého zdravotníckeho zariadenia a za pomoci rehabilitačných pracovníkov a pracovníčok sa snažíme systematickým cvičením navrátiť funkčnosť našim končatinám. Princíp je jasný: odborným postupom navrátiť nejakej časti tela tú funkciu, ktorú mala predtým, alebo sa aspoň k predchádzajúcej úrovni priblížiť. Je zrejmé, že pri takomto ponímaní ide najmä o zdravotnú rehabilitáciu týkajúcu sa schopností a funkcií rozličných častí nášho tela, vrátane psychiky.

Nie u všetkých ľudí, ktorí majú nejaké funkčné obmedzenia a chronické poruchy, je však zdravotná rehabilitácia potrebná. Najmä u tých, ktorí sa narodili s nezvratnými funkčnými odlišnosťami, nejde o zdravotnú rehabilitáciu v pravom zmysle slova, ale o tzv. habilitáciu. Tento pojem má možno ešte hlbšie korene ako pojem rehabilitácia. Týka sa situácií, keď sú potrebné osobitné opatrenia a postupy hneď od počiatku, nakoľko jedinec sa narodil s nie bežnou funkčnou výbavou (napr. dieťa sa narodilo nevidiace). Uvedenej skutočnosti je od počiatku prispôsobený systém učenia a vedenia ako zvládať bežné denné činnosti

a sebaobsluhu. V tomto prípade nejde o prinavrátenie existujúcej funkčnej schopnosti (o „re-habilitáciu“), ale o vybudovanie schopností, resp. zručností pre život rešpektujúcich originálne funkčné predpoklady a jedinečnosť konkrétneho človeka. Využívajú sa na to rozličné opatrenia a programy, ktoré nemajú výlučne zdravotný charakter, ale skôr vzdelávací, pracovný či sociálny charakter. Aj to je dôvod, prečo sa koncept rehabilitácie chápe širšie a spája sa so všetkým, čo podporuje integráciu ľudí so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života – v oblasti zdravotnej starostlivosti, vzdelávania, prípravy na pracovné uplatnenie, na občiansky život, rodinný život a bežné fungovanie medzi ľuďmi.

Takýto širší koncept neuzatvára rehabilitáciu medzi stenami zdravotníckych zariadení, nezaujíma sa len o telo a psychiku jedincov so zdravotným postihnutím a s chronickými chorobami. Kladie si komplexnejšiu otázku, ako ich okrem kvalitnej zdravotnej rehabilitácie čo najúčinnejšie podporiť pre život za bránami zdravotníckeho zariadenia s množstvom povinností v súvislosti s rodinou, školou, zamestnaním, s potrebou prijímať veľmi pragmatické rozhodnutia, nevynímajúc prehodnotenie životných priorít v prípade, že je to nevyhnutné.

Ako je pojem habilitácia a rehabilitácia vymedzený v dôležitých dokumentoch?

Úvodom je vhodné pripomenúť, že niekedy je ťažko rozlíšiť, či v konkrétnom prípade ide o habilitáciu alebo rehabilitáciu, či je potrebné meniť existujúci stav z dôvodu, že doterajšie postupy boli nesprávne alebo preto, že chýbali. Aj z tohto dôvodu pripisujeme rozlišovaniu pojmov habilitácia a rehabilitácia len pomocný význam a v ďalšom texte ich budeme využívať alternatívne.

Široké poňatie habilitácie/rehabilitácie sa začalo v 90. rokoch minulého desaťročia presadzovať aj vo významných medzinárodných dokumentoch zameraných na podporu ľudských a občianskych práv osôb so zdravotným postihnutím a ich rodín. V rámci Štandardných pravidiel na vytváranie rovnakých príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím (prijaté OSN v decembri 1993) sa v pravidle 3 rehabilitácia vymedzuje ako súbor programov, ktoré majú pomôcť osobám so všetkými druhmi zdravotného postihnutia kompenzovať postihnuté funkcie, rozvíjať ich samostatnosť a sebestačnosť za účelom podpory ich úplnej integrácie a rovnosti.

Na odlíšenie zdravotnej starostlivosti a zdravotnej rehabilitácie od komplexného chápania rehabilitácie stavia aj najnovší dokument Rady Európy Akčný plán RE na presadzovanie práv ľudí so zdravotným postihnutím a ich plnej účasti v spoločnosti (priatý v apríli 2006). V článku 3.10 Rehabilitácia sa uvádza, že „logicky skĺbená politika rehabilitácie ľudí so zdravotným postihnutím má byť zameraná na zabránenie zhoršenia zdravotného postihnutia, zmiernenie jeho dôsledkov, presadzovanie samostatnosti ľudí so zdravotným postihnutím ako jednotlivcov a zabezpečenie ich ekonomickej nezávislosti a plnej integrácie do spoločnosti“.

Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (schválený OSN v decembri 2006) v článku 6 už využíva oba pojmy – habilitácia aj rehabilitácia.

Habilitácia a rehabilitácia

predstavujú účinné opatrenia, ktoré pomáhajú ľuďom so zdravotným postihnutím dosahovať a udržiavať si maximálnu nezávislosť, úplnú telesnú, duševnú, sociálnu a odbornú schopnosť, úplné začlenenie a účasť vo všetkých aspektoch života. Za týmto účelom štáty zriadia, posilnia a rozšíria komplexné habilitačné a rehabilitačné služby a programy, najmä v oblasti zdravotníctva, zamestnávania, vzdelávania a sociálnych služieb.

Čo je sociálna rehabilitácia?

Uviedli sme, že komplexný model rehabilitácie v sebe zahŕňa zdravotné, vzdelávacie, pracovné, individuálno-psychologické i sociálne aspekty. Ak však vychádzame z toho, že každý človek je spoločenská bytosť a každú činnosť vykonáva aj ako súčasť nejakej spoločenskej skupiny a pre skupinový ošoh, potom každé opatrenie v rámci rehabilitačných programov by mohlo byť chápané ako sociálna rehabilitácia. Takéto najširšie chápanie sociálnej rehabilitácie pomáha kombinovať jednotlivé aspekty habilitácie/rehabilitácie a získavať rozlične orientovaným odborníkom/čkam, občianskym združeniam a záujmovým skupinám angažujúcim sa v oblasti sociálnej rehabilitácie finančnú a organizačnú podporu z rôznorodých verejných či iných zdrojov (sociálnych programov), a to naprieč uznanej štruktúre inštitúcií fungujúcich v rámci jednotlivých rezortov.

Ako sa podporuje sociálna rehabilitácia osôb so zdravotným postihnutím v rámci sociálneho rezortu?

Programy sociálnej rehabilitácie osôb so zdravotným postihnutím sú natoľko komplexné, že ich nemožno spájať len s jedným rezortom alebo inštitúciou. Napriek tomu, najmä z normatívnych dôvodov (dôvody vyplývajúce zo štruktúry právnych systémov, sektorov, legislatívy a s tým spojeným financovaním), sa ukazujú ako prospešné bližšie poznať špecifické možnosti, ktoré v tejto oblasti poskytujú jednotlivé rezorty a ich rezortná legislatíva, osobitne legislatíva rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. S ohľadom na veľké legislatívne zmeny, ktoré v tejto oblasti nastali od 1. januára 2009, vychádzame v ďalšom texte zo situácie aktuálnej od tohto termínu.

A. Možnosti pre podporu sociálnej rehabilitácie podľa zákona o sociálnych službách

Aj v rámci predchádzajúcej právnej úpravy (zákona o sociálnej pomoci) sa využíval pojem rehabilitácia. Zo strany poskytovateľov sociálnych služieb i samých občanov so zdravotným postihnutím však boli možnosti jej uplatnenia kritizované. Buď šlo o presadzovanie úzko poňateho modelu rehabilitácie s dôrazom na jej zdravotné aspekty (najmä v domovoch sociálnych služieb), alebo sa kritika vzťahovala na viazanosť sociálnej rehabilitácie na pobytovú formu sociálnej pomoci (napr. v rehabilitačnom stredisku).

Od 1. januára 2009 začal na Slovensku platiť úplne nový zákon o sociálnych službách (zákon č. 448/2008 Z.z.

o sociálnych službách). Prvýkrát zavádza pojem „sociálna rehabilitácia“, pričom ho presne vymedzuje z hľadiska obsahu i možných foriem realizácie.

Sociálna rehabilitácia

je vymedzená ako odborná činnosť na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti fyzickej osoby rozvojom a nácvikom zručností alebo aktivizovaním schopností a posilňovaním návykov pri sebaobsluhy, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách. Sociálnou rehabilitáciou je aj nácvik používania pomôcky, nácvik prác v domácnosti, nácvik priestorovej orientácie samostatného pohybu, výučba čítania a písania Braillovoho písma a sociálna komunikácia. (§21 zákona o sociálnych službách) K všeobecným charakteristikám sociálnej rehabilitácie podľa zákona o sociálnych službách patrí, že: predstavuje odbornú činnosť, na vykonávanie ktorej je potrebné spĺňať určité kritériá, týka sa širokého okruhu oblastí života a ľudských činností, jej súčasťou je vždy sociálne poradenstvo, nie je sociálnou službou samou o sebe, ale sa realizuje v rámci konkrétnych druhov sociálnych služieb ako ich súčasť (poskytovanie sociálnej rehabilitácie v rámci zariadenia podporovaného bývania, zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby, rehabilitačného strediska, domova sociálnych služieb, špecializovaného zariadenia pre osoby so špecifickými druhmi zdravotného postihnutia – napr. s Parkinsonovou chorobou, hluchoslepotou, AIDS, denného stacionára), regionálna a miestna samospráva (VÚC, mestá a obce) je povinná v rámci svojich koncepcných regionálnych zámerov a komunitných plánov sociálnych služieb podporovať potreby ľudí so zdravotným postihnutím v oblasti sociálnej rehabilitácie; oprávnené subjekty môžu na jej vykonávanie ako súčasť jednotlivých druhov sociálnych služieb získať finančné prostriedky z verejných zdrojov.

B. Možnosti pre podporu sociálnej rehabilitácie v rámci zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia

Zákon č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia vstúpil rovnako do účinnosti dňa 1. januára 2009. Nepoužíva síce priamo pojem sociálna rehabilitácia, ale pojem „podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti“ s dôrazom na jej maximálnu aktivizáciu a zachovanie ľudskej dôstojnosti. Za uvedeným účelom je stanovený súbor

peňažných príspevkov (priamych platieb) zameraných na podporu osôb so zdravotným postihnutím v oblasti ich mobility a orientácie, komunikácie, zvýšených výdavkov a sebaobsluhy.

C. Podpora sociálnej rehabilitácie osôb so zdravotným postihnutím v rámci poskytovania dotácií

Na základe Výnosu MPSVR SR z decembra 2007 v znení Výnosu z novembra 2008 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPSVR SR je možné občianskym združeniam pôsobiacim v sociálnej oblasti poskytovať dotácie, okrem iného aj na programy sociálnej rehabilitácie občanov s ťažkým zdravotným postihnutím. Dotácie sú určené najmä na odmeňovanie osôb, ktoré vykonávajú sociálnu rehabilitáciu (vrátane odvodových povinností), na uhrádzanie cestovných výdavkov občanov s ťažkým zdravotným postihnutím súvisiacich s účasťou na sociálno-rehabilitačných aktivitách / programoch a na materiálové vybavenie.

ZHRNUTIE

Každý človek má v oblasti sociálnej rehabilitácie iné potreby. Vyplývajú nielen z originality jeho funkčných schopností, resp. limitov, ale aj z toho, čo považuje vo svojom živote za dôležité, čo chce dosiahnuť a aké okolnosti rámcujú (pozitívne i negatívne) jeho životné ambície. Preto je dôležité podporovať ľudí so zdravotným postihnutím, aby sa naučili identifikovať svoje potreby v oblasti sociálnej rehabilitácie.

Sociálna rehabilitácia sa týka širokého okruhu opatrení zameraných na maximálnu podporu jedinca so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach jeho života. Preto je dôležité, aby sa k nej vyjadrovali aj rozliční odborníci a odborničky.

Každý typ rehabilitácie (zdravotnej, pracovnej, vzdelávacej) má aj svoj sociálny aspekt.

Sociálna rehabilitácia sa prakticky vždy týka aj okruhu ľudí, s ktorými jedinec so zdravotným postihnutím žije. Preto sú súčasťou sociálno-rehabilitačných programov aj osoby blízke ľuďom so zdravotným postihnutím. Na programy sociálnej rehabilitácie možno využiť rôznorodé verejné a iné zdroje, vždy na pokrývanie nákladov súvisiacich so zabezpečovaním rozličných aspektov rehabilitácie. Preto je dôležité poznať možnosti finančnej a organizačnej podpory programov sociálnej rehabilitácie v rámci rozličných rezortov a inštitúcií.

Sociálna rehabilitácia

Ako to vyzerá v praxi?

Exkurzia v Univerzitetnej knižnici v Bratislave

Vždy, keď kráčam po schodoch rozloženého schodiska Univerzitetnej knižnice, premýšľam nad ľuďmi, ktorým slovo „knižnica“ nič nehovorí. Priznám sa, nechápem. Ja knihy milujem. Tešia ma, učia ma a od detstva mi robia vernú spoločnosť. Keď sme sa minule so sebaobhajcami rozprávali o tom, či čítajú a čo, ich odpovede ma veľmi nepotešili. Takmer polovicu z nich knihy nezaujímali alebo ich nevyhľadávali. Informácie získavali ústnym podaním od svojich najbližších a potešenie nachádzali v počítačových hrách. Tento stav ma zamrzal aj preto, lebo mi je jasné, že mnoho z nich jednoducho nemá čo čítať – neexistuje vhodná literatúra – ak, tak len knihy pre deti. Knihy v ľahko-čitateľnom štýle píše jedine autori, ktorí sami majú mentálne postihnutie. A ani tých, bohužiaľ, nie je mnoho.

Počas našej diskusie na tému knihy mi preto v hlave skrsla myšlienka, ukázať sebaobhajcom čaro kníh priamo tam, kde si ho sama vychutnám najlepšie – v knižnici. Hneď na druhý deň som už komunikovala s pánom Lechnerom, ktorý sa v mene Univerzitetnej knižnice v Bratislave podujal zorganizovať pre nás exkurziu. O dva týždne, 11. mája, sme už stáli pred knižnicou a čakali na našu sprievodkyňu. Sympatická pani Izakovičová nás previedla historickou budovou Univerzitetnej knižnice, poukazovala nám priestory prezenčného štúdia literatúry či videotéku. Práve tá sa stretla s najväčším záujmom sebaobhajcov, keď nám pani Izakovičová prezradila, že si tu môžu pozrieť vyše 2000 filmov a DVD. Okrem iného sme sa dozvedeli čosi o histórii knižnice, o možnostiach pre čitateľov, o množstve časopisov, ktoré okupujú regály na druhom poschodí... Sebaobhajcovia, ktorí sa exkurzie zúčastnili, hodnotia tento zážitok pozitívne. Veľmi ma to teší, lebo som presvedčená, že knižka, hoci časy jej najväčšej slávy sú už možno za nami, ostáva zdrojom múdrosti či zábavy a robí náš život krajším. Tak prečo na ňu zabúdať?!

Rovnako ako sa nepatrí zabúdať na literatúru vo všetkých jej podobách, bol by priam hriech neprepájať teóriu s praxou, najmä čo sa sociálnej rehabilitácie našich sebaobhajcov týka. Aj preto bola exkurzia v Univerzitetnej knižnici akýmsi logickým vyvrcholením našej mesačnej diskusie na tému „Informovanosť prostredníctvom médií a internetu“. V rámci diskusií sme sa snažili sebaobhajcom priblížiť možnosti, ktoré nám v súčasnosti svet médií ponúka a umožniť im hovoriť o vlastných skúsenostiach či nadobúdať ich. Veríme, že našu snahu o zlepšovanie zručností a nadobúdanie nových schopností ocenia nielen samotní účastníci stretnutí sebaobhajcov, ale aj ich rodičia, blízke či vzdialenejšie okolie a v neposlednom rade aj príslušné orgány. Pretože bez ich pomoci ostane sociálna rehabilitácia navždy len odborným pojmom.

Bc. Miroslava Vávrová

Sociálna rehabilitácia

Predstavujeme DEDES O

Keď som dostala ponuku napísať niečo o našom zariadení do tohto časopisu, spomenula som si na náš začiatok. Naš Denný detský stacionár – DEDES O má krátku históriu, napriek tomu množstvo vydarených akcií. Začínali sme úplne od nuly a nemali sme žiadne skúsenosti z oblasti sociálnej práce. Malo to aj svoje výhody, nemuseli sme nič transformovať. Hlavným cieľom bolo pre nás priniesť novú kvalitu riešenia sociálnej situácie a zvýšenie kvality sociálnych služieb v meste Hnúšťa a jej okolí. V januári 2007, keď sme boli zapísaní do Registra poskytovateľov sociálnych služieb BBSK a začínali sme prevádzku, sme boli plní neistoty, ale aj očakávania. Mnohých rodičov sme museli presvedčať, že aj ich dieťa chce niekam patriť, mať svoje záujmy, a môže sa rozvíjať, len mu musia dať šancu.

Dnes máme 11 klientov, ktorí k nám dochádzajú denne na pol alebo celodenný pobyt. Sú to deti s mentálnym, telesným postihnutím a autista. Každý z nich má vypracovaný individuálny program rozvoja osobnosti, z ktorého vychádzame pri našich denných aktivitách. Využívame metódy arteterapie, muzikoterapie, biblioterapie, logopédie, canisterapiu a hipoterapiu. Všetci naši klienti sú aj žiakmi Špeciálnej základnej školy v Hnúšti, ktorá má u nás zriadenú elokovanú triedu. Každodenné činnosti, zabezpečujúce komplexný rozvoj a rehabilitáciu, doplníme kolektívnymi akciami. Vytváraním priestoru pre stretávanie sa detí so zdravotným postihnutím a deťmi bez postihnutia sa snažíme čo najviac integrovať do miestnej komunity tak, aby naše deti strávili čo najviac času so svojimi rovesníkmi z ostatných škôl. Máme veľmi dobrú spoluprácu s pánom učiteľom výtvarnej výchovy v Základnej umeleckej škole v Hnúšti. Spolupracuje s nami na projekte podporenom z fondu Hodina deťom FAREBNÝ SVET, v rámci ktorého majú možnosť naši klienti navštevovať arteterapeutické tvorivé dielne v ZUŠke spolu s ich žiakmi, kde naplno uplatňujú svoju tvorivosť a kreativitu. Na verejných výstavách, ktoré ZUŠka organizuje, prezentujeme potom ich nadanie. Súčasťou tohto projektu je aj vydávanie nášho časopisu AJ MY TU ŽIJEME, ktorý je distribuovaný spolu s miestnym mesačníkom Hnúšťanský hlas. Dostali sme sa tak do povedomia aj spoluobčanom, ktorí o existencii zariadenia ani nevedeli, informovali sme ich o našich aktivitách a o potrebách detí so zdravotným postihnutím.

Ďalším významným partnerom je pre nás Základná umelecká škola na ul. Klokočova v Hnúšti. Spolupracovali sme na vydarenom projekte **POĎME SPOLU LIETAŤ**, podporenom z prostriedkov Nadačného fondu Slovak Telekom pri Nadácii Intenda. Spoločne sme zorganizovali dve kultúrno-športové popoludnia v priestoroch ich telocvične. Deti vytvorili spoločné družstvá, absolvovali zábavné úlohy, obe strany získali nové zážitky a na chvíľu sme zbúrali bariéru strachu a predsudkov, ktorá je medzi nimi. Naša spolupráca pokračovala na Vianočnom programe, ktorý sa uskutočnil v kultúrnom dome. Svojím číslom na záver, v ktorom tancovali naši klienti spolu s deťmi ZŠ, presvedčili, že handicap nie je prekážkou a tancujeme hlavne pre radosť a potešenie.

Dnes už pracujeme na nových projektoch, máme pred sebou ďalšie výzvy, plánujeme zriadiť skupinu sebaobhajcov, chránené dielne... Deti sa o pár rokov stanú dospelými, zmenia sa aj ich potreby. Samostatnosť, ktorú u nás získajú, chceme zužitkovať.

Katarína Moncolová

Kunerád – náš kamarát

Bolo že to ruchu, vzruchu na bratislavskej stanici v jeden májový pondelok. Na rýchlik do Žiliny čakali klienti a zamestnanci Pracovno-socializačného centra Impulz z Bratislavy Petržalky. Vyprevádzať prišli rodičia aj známi. Rýchlik prišiel a odišiel načas a s ním aj veselí výletníci. V Žiline prestúpili na autobus a šup – šup už boli v cieľi cesty v Kuneráde pri Rajeckých Tepliaciach. V Kuneráde ich privítal pekný penzión, milí ľudia a krásne zelené prostredie. Na ďalší deň to začalo: výlety, výlety, kúpanie, opekanie, diskotéka. Pozrieť sme boli aj pohyblivý betlehem v Rajeckej Lesnej a zámok Kunerád. Navštívili sme kúpele Aphrodité, tiež bazén a wellness v novom hoteli Diplomat. Dokonca niektorí boli aj na masáži. Týždeň prešiel ako voda, aká škoda, že sa musíme vrátiť (zavzdychala väčšina). Bol to týždeň plný krásnych zážitkov pre všetkých. Poďakovanie patrí T-mobile a Nadácii Pontis, ktorí finančne zabezpečili uvedenú akciu.

Kamil Bednár, vedúci rekondično-rehabilitačného pobytu
Pobyt prebiehal v čase od 11.mája do 16.mája 2009

Všetko je vo hviezdach

Zo života ZPMP

Na základe pozvania sme sa prihlásili do súťaže XIV. ročníka medzinárodnej výtvarnej tvorivosti detí a mládeže ZELENÝ SVET, ktorý sa konal pri príležitosti Medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí Envirofilm 2009. Téma ročníka znela zaujímavo **Všetko je vo hviezdach**. Venovali sme sa rôznym výtvarným činnostiam v spoločnej neformálnej skupine detí bez postihnutia a detí s postihnutím. Deti vytvárali svoje práce v rámci plánovaných hodín aj vo voľnočasových aktivitách. Najskôr boli motivované rozhovormi o vesmíre a zemi okolo nás. Pri práci porovnávali svoje diela a to podporovalo ich tvorivé ambície, aby sa stále zdokonaľovali. Na záver trojtýždňového výtvarného projektu sme s pedagógom vybrali tie najkrajšie a poslali ich do súťaže.. Príjemne nás prekvapilo rozhodnutie odbornej poroty – deti z našej škôlky získali jednu z cien v XIV. ročníka medzinárodnej súťaže výtvarnej tvorivosti detí a mládeže ZELENÝ SVET. Ocenenie dostali Christián Kapolka, Jakub Horoba a Viktória Jankurová, dievča s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorú pedagogicky vedie Mgr. Dagmar Gaborčíková, riaditeľka našej materskej školy. S rodičmi sme spoločne 11. mája 2009 odchádzali do Banskej Bystrice prevziať si ocenenie. Cestu sme si spríjemňovali rozprávkami, spevom a uvažovaním o tom, aká cena nás čaká. Ocenenie sa konalo v Múzeu SNP, kde bola aj výstava všetkých prác. Pozorne sme si poprezerali všetky diela, bolo ich veľmi veľa, našli sme tam aj tie naše. Tešili sme sa z toho a na pamiatku sme sa aj odfotili. Pri vstupe do múzea nás vítal veselý Tatko Príroda, ktorý spríjemňoval atmosféru tejto akcie. Samozrejme, že bol aj pri odovzdávaní cien a diplomov. Deti z našej Materskej školy pri Dennom detskom sanatóriu v Kežmarku získali cenu v kategórii detí do 10 rokov. Naším najväčším ocenením bolo vyhlásenie **hlavnej ceny tejto medzinárodnej súťaže ZELENÝ SVET 2009 v kategórii kresba, maľba, grafika a kombinované techniky – deti do 10 rokov**. Naše deti z Kežmarku sa stali držiteľmi tohto vzácneho diplomu a cien, ktoré každému osobne odovzdal štátny tajomník ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, predstaviteľia Slovenskej agentúry životného prostredia v Banskej Bystrici a manažérka festivalu ENVIROFILM. Bolo to pre nás veľké prekvapenie. Nechceli sme tomu veriť, ale pamätná fotka nás o tom stále presvedča. Šťastní sme sa vrátili domov a hrdí na to, že práve naše zariadenie sa môže pýšiť uznaním a diplomom za tvorivú prácu detí a pedagógov.

PhDr. Terézia Semaňáková, riaditeľka DDS, s.r.o.

Vrbovskí školáci zo Špeciálnej základnej školy Mórica Beňovského súťažili s intaktnými deťmi a dobyli Slovensko. Dobyjú Európu a svet?

V dňoch 13. – 15. 3. 2009 sa v Upohlave pri Púchove (hotel Riviéra) konalo národné kolo súťaže v kreativite tímov – Odysea mysle. V súťaži sa stretlo 23 tímov z celého Slovenska, v počte viac ako 200 účastníkov. Okres Piešťany reprezentoval jeden tím, a to práve žiaci našej školy.

Nášmu tímu sa cez uvedený víkend podaril husársky kúsok v štýle cézarovskom – prišiel som, videl som, zvíťazil som. Ako jediní zástupcovia špeciálnych škôl v národnom kole tejto súťaže sme dokázali vo veľkej konkurencii tímov intaktných detí uspieť a zabezpečiť si, ako sa na víťazov patrí, účasť na Eurofestivale a na svetovom finále.

Aj napriek tomu, že príprava bola náročná, niekedy sme už nevládali a niekedy nám dochádzala fantázia, nevzdali sme sa. Náš cieľ bo jasný: na národnom kole Odysey to aj tentoraz (v roku 2007 sme získali tiež prvé miesto) roztočíme a ukážeme, akí sú Smajlíci z Vrbového. Tím tvorilo 6 žiakov vo veku od 9 – 14 rokov: Monika Turanská, Jožko Turanský, Martin Janíček, Anetka Chorvatovičová, Dominika Siváková, Simonka Šugrová a 2 tréneri – Mgr. Mária Plšková a Mgr. Darina Babničová. Slovenského kola sme sa zúčastnili z prozaického dôvodu. Medzi špeciálnymi školami táto celosvetová súťaž nie je rozšírená a my sme to chceli skúsiť. Dokázať, že si trífime aj na takúto súťaž, ktorá vznikla v USA a jej partnerom je Americký úrad pre letectvo a vesmír NASA.

Za národnou súťažnou prehliadkou Odysea mysle sa skrývajú hodiny tvorivosti, spontánnosti a nadšenia, ako čo najlepšie zvládnuť danú úlohu. Na súťaž sme sa pripravovali od decembra 2008. Pracovali sme na splnení dlhodobej úlohy, ktorá je rovnaká pre všetky tímy sveta. Pozornosť sme venovali aj riešeniu spontánnych problémov, ktoré tvoria druhú časť súťaže.

Náš tím mal zobrazíť mytologický príbeh o Héraklovi – jednu úlohu, ktorá je súčasťou bájky a druhú vymyslenú tímom. Na prvý pohľad ľahká úloha. Tím však musel príbeh vymyslieť s nepatrnou pomocou z vonku. Sami si museli pripraviť scenár, zhotoviť kulisy, zvoliť vhodnú dramaturgiu, ujať sa réžie a nacvičiť ho tak, aby sa celé predstavenie aj s prípravou scény vmestilo do časového limitu 8 minút. Keď sme videli predstavenie našich súperov zo základných škôl, nebolo nám veru všetko jedno. Ale na javisku sme to nevzdali a predviedli sme naše herecké umenie. Dokázali sme to! Svoje „opovážlivé“ ambície náš tím nakoniec preukázal získaním národného vavrínu – doniesli sme si domov úžasné prvé miesto.

Máme víťazný pohár, zlaté medaily, nové zážitky, nové skúsenosti, nových kamarátov a dobrý pocit. Všetci spolu voláme – Hurá, zas o rok!

Aha, ešte niečo. Víťazi súťaže, a to sme aj my, postupujú na Eurofestival, ktorý sa bude konať v apríli 2009 v Patinciach, pri príležitosti 10. výročia Odysey mysle na Slovensku, na ktorom sa zúčastní 16 krajín sveta. Na tomto festivale by sme nechceli chýbať.

Umiestnenie na prvom mieste v národnom kole je zároveň aj kvalifikáciou na svetové finále, ktoré bude v júni 2009 v USA v štáte Iowa.

Verte nám, chceli by sme kúsok Slovenska reprezentovať i v ďalekom svete, lenže účasť na celosvetovom finále je veľmi finančne náročná. Či tam bude aj tím Smajlíkov, závisí od toho, akú finančnú podporu sa nám podarí zohnať od sponzorov. Držte nám palce!

PS: Ak máte záujem podporiť naše úsilie, posielajte svoje finančné príspevky na účet – 7000091207/8180 Štátna pokladnica.

Ďakujeme za vašu dobrú vôľu, nesklameme. ☺

Smajlíci z Vrbového – Monika Turanská, Jožko Turanský, Martin Janíček, Anetka Chorvatovičová, Dominika Siváková, Simonka Šugrová, Mgr. Mária Plšková a Mgr. Darina Babničová

Zo života ZPMP

Novinky z KPC v Prešovskom kraji z Vranova nad Topľou

S príchodom jari sme v poradenskom centre vo Vranove nad Topľou začali v nových priestoroch poskytovať sociálne poradenstvo. Nebol to pre nás jednoduchý začiatok. Vzhľadom na zmeny, ktoré sa týkajú nového sociálneho zákona, sme momentálne v pozícii „vyjednávača“ s partnermi nielen na ministerstve, v samosprávnom kraji, ale aj pri spolupráci s miestnymi združeniami nášho kraja. Ako každému, tak aj nám chýbajú finančné prostriedky – veď je tu kríza... Naším cieľom je neprenášať krízu do medziľudských vzťahov alebo do vzťahov medzi jednotlivými združeniami – tešíme sa z každého podnetu od miestnych združení a budeme sa snažiť o maximálnu možnú aktiváciu členov jednotlivých miestnych združení. Momentálne organizujeme súťaž talentov SUPERNOVA 2009 v kategóriách spev, tanec, prednes. Výberové kolá sa uskutočnia v miestnych združeniach a traja najlepší z každej organizácie predstúpia pred odbornú porotu v krajskom super finále. Tešíme sa na zručnosti každého nášho finalistu. V tejto súťaži chceme vybudovať tradíciu. Každý rok pozveme jedno družstvo ako finálového hosťa z iného kraja – tento rok sme pozvali kolegov z Domu Svitania z Jakubova. Predpokladáme, že pri týchto stretnutiach si vymeníme aj vzájomné skúsenosti. Každý účastník finále získa za osobnú odvalu nielen pochvalu, ale aj cenu a diplom.

Veľkou výzvou je pre nás sebaobhajovanie, preto zakladáme klub sebaobhajcov. Využijeme skúsenosti našej republikovej centrály a plánujeme aj zážitkové vzdelávacie semináre. Všetky aktivity v tomto smere konzultujeme so supervízorom. V súčasnosti sme podporovaní v rámci projektov Konto Orange a Fond GSK. V centre nám pomáhajú tri dobrovoľníčky.

Kolektív KPC ZPMP v PK, Vranov nad Topľou

Podporované bývanie

Podporované bývanie je jednou z možností, ako ľuďom s mentálnym postihnutím umožniť žiť bežným spôsobom života tak, ako žijú ostatní ľudia. Filozofia podporovaného bývania je postavená na presvedčení, že nielen ľudia bez postihnutia, ale aj ľudia s mentálnym postihnutím majú právo na plnohodnotný a rovnocenný život v prostredí, ktoré sa v čo najväčšej možnej miere približuje k prirodzenému prostrediu. Je oveľa lepšou alternatívou k ústavnej starostlivosti.

Zariadenie podporovaného bývania je definované v zákone č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov (predtým chránené bývanie). V zariadení podporovaného bývania sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby (definované v prílohe č. 3 citovaného zákona), ak je odkázaná na dohľad, pod ktorým je schopná viesť samostatný život. Dohľad v tomto ponímaní je usmerňovanie a monitorovanie pri zabezpečovaní sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivít – tie sú tiež podobne definované v zákone. Rozsah dohľadu sa určuje v hodinách alebo súborom úkonov, pri ktorých daná osoba potrebuje dohľad. Okrem dohľadu sa v zariadení podporovaného bývania poskytuje aj ubytovanie, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, utvárajú sa podmienky na prípravu stravy a vykonáva sa sociálna rehabilitácia.

ZPMP v SR prevádzkuje zariadenie podporovaného bývania v Bratislave – Dúbravke. V tomto zariadení momentálne bývajú dvaja klienti s mentálnym postihnutím. Získavajú a rozvíjajú si tu svoje schopnosti a sociálne zručnosti potrebné pre samostatný život. Okrem toho sa im poskytujú poradenské služby zamerané na riešenie bežných problémov i špecializované poradenstvo. Bytovými asistentkami sú vedení k čo najväčšej samostatnosti, samozrejme, vzhľadom na ich možnosti a schopnosti. Veľmi pozitívne na život v zariadení reagujú klienti, ich rodiny a okolie.

Mgr. Miroslava Petrovičová

Podporované bývanie v Bruseli

V dňoch 24. – 25. 4. 2009 sa v Bruseli uskutočnil medzinárodný seminár, ktorý zorganizovala belgická asociácia Ôsmy deň na podporu ľudí s Downovým syndrómom v spolupráci s Regiónom Brusel – Hlavné mesto, ktorý túto neziskovú organizáciu podporuje.

Cieľom seminára bolo prezentovať projekt, ktorého cieľom je podpora mladých ľudí s Downovým syndrómom, aby boli schopní žiť relatívne samostatne.

Na seminári sa zúčastnili zástupcovia BSK PaedDr. Miluša Budayová – riaditeľka odboru sociálnych služieb BSK, Mgr. Marica Šíková – vedúca oddelenia sociálnych služieb BSK, Mgr. Marek Moška – zástupca BSK v Bruseli (sprievodca) a za ZPMP v SR Mgr. Iveta Mišová, riaditeľka Republikovej centrály ZPMP v SR a Mgr. Ľubica Vyberalová – podpredsedníčka ZPMP v SR.

Prvý deň seminára bol zameraný na prednášky a prezentácie, druhý deň bol venovaný návštevám zariadení.

Asociácia bola založená v máji roku 2000 rodičmi mladých ľudí s Downovým syndrómom. Jej poslaním bolo budovať domy, v ktorých mladí ľudia s postihnutím môžu žiť samostatne vo svojich bytoch, avšak pod určitým dohľadom. V takýchto zariadeniach je niekoľko bytov, ktoré sa prenajímajú ľuďom s postihnutím, sú tu vyčlenené aj byty, kde bývajú dobrovoľníci, ktorí môžu byť v prípade potreby nápomocní. Nejde o pracovníkov, ktorí by sa o nich starali. Zmyslom je vytvoriť akýsi pocit istoty, že v sa prípade potreby majú na koho obrátiť.

Celý systém je nastavený tak, že Región Brusel, Hlavné mesto, prenajíma tieto budovy (byty) asociácii za zvýhodnených podmienok. Asociácia si následne vyberá uchádzačov podľa nastavených kritérií, ktorým tieto byty prenajíma. Kandidáti preto musia mať zabezpečený určitý príjem. Každý má svoj byt, avšak sú tam aj spoločné priestory, kde sa môžu stretávať. Rovnako sa organizujú aj spoločné aktivity. V domoch sú tiež dobrovoľníci (aj im sa byty prenajímajú za zvýhodnených podmienok), na ktorých sa znevýhodnení ľudia v prípade potreby môžu obrátiť. K dispozícii majú aj telefónne čísla, ktoré môžu použiť. Asociácia zabezpečuje iba bývanie. Ostatné potrebné služby, napríklad sprievod k lekárovi, zabezpečujú iné organizácie. Ide tak o zosieťovanie služieb. Prvý takýto dom bol vybudovaný v roku 2002. V súčasnosti má asociácia tri domy a štvrtý sa dokončuje. Jedným z ďalších projektov je aj vybudovanie hotela, v ktorom sa budú zaúčť ľudia s postihnutím a následne tam budú zamestnaní. Prvý z takýchto hotelov bol založený v roku 1993 v Hamburgu. V súčasnosti je ich viacero po celej Európe. Hotel v Bruseli by mal fungovať od roku 2011 a budovu poskytne mestská časť.

Na seminári vystúpili aj zástupcovia Európskej komisie a Združenia európskych regiónov, ktorí informovali o iniciatívach prijímaných na európskej úrovni súvisiacich s problematikou znevýhodnených ľudí a potrebou prijímania takýchto iniciatív. Tie sa týkajú predovšetkým vytvárania pracovných príležitostí a vhodných podmienok na bývanie. Je potrebné zabezpečiť znevýhodneným ľuďom rovnaké práva v celej EÚ.

Mgr. Marek Moška, Bratislavský samosprávny kraj

Podporované bývanie

Podporované bývanie v Rusovciach

V piatok 15. mája som sa vybrala do Rusoviec navštíviť zariadenie Podporovaného bývania Gerulata. Toto zariadenie založilo občianske združenie Kresťanská liga pre pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím na Slovensku. Hlavným cieľom Kresťanskej ligy je pomáhať v duchu humanizmu a lásky k blížnemu ľuďom s mentálnym postihnutím pri plnohodnotnom prežívaní života a pri ich začlenení do spoločnosti. Združuje odborníkov, občanov s mentálnym postihnutím, rodičov a ostatných občanov ochotných aktívne sa podieľať na pomoci ľuďom s mentálnym postihnutím. Občianske združenie zriadilo v decembri 1994 chránené bývanie (teraz podporované bývanie) Gerulata a od júna 1998 aj chránenú dielňu. Nachádzajú sa v budove Humanitného centra na Kováčsovej 85 v Rusovciach. Okrem toho sa v priestoroch Humanitného centra jedenkrát do týždňa stretávajú členovia Klubu dôchodcov pôsobiaceho pri Miestnom úrade MČ Bratislava – Rusovce. Na zabezpečení činnosti klubu sa aktívne podieľajú aj dve obyvateľky podporovaného bývania.

Podporované bývanie

V podporovanom bývaní našli svoj domov 6 klienti: Henrieta, Monika, Štefánia, Danka, Martinka a Mirko. Štatutárna zástupkyňa občianskeho združenia Mgr. Ingrid Iványová mi porozprávala o zariadení, previedla ma ním a zoznámila ma s niektorými jeho obyvateľmi.

Monika mi prezradila, že spolu so sestrou Henrietou a spolubývajúcou Štefkou sú zamestnané. Od pondelka do piatka vstávajú ráno o pol piatej. Naraňajujú sa a autobusom o 5.11 idú do centra mesta. Musia ešte raz prestúpiť, kým prídu do firmy. Vo firme upratujú kancelárie. Utierajú prach, vysávajú, umývajú dlážku, vynášajú smeti, poumývajú vane, toalety a sprchy. Každá má presne určenú prácu, ktorú veľmi dobre ovláda. O 7.50 sa vracajú späť do Rusoviec, prezlečú sa, uvaria si kávu alebo čaj. Potom idú pracovať do dielne, v ktorej vyrábajú pozdravy z ručného papiera. Popoludní si dokončievajú prácu v dielni alebo majú zaslúžené voľno. Každý pondelok pracujú spolu s pani keramikárkou v keramickej dielni, v ktorej vyrábajú krásne výrobky – svietniky, nástenné dekorácie, domčeky. Monika mi porozprávala, čo robí vo voľnom čase. Najradšej kreslí, píše listy priateľom, počúva hudbu, pozerá DVD, video. Tiež rada štrikuje, nakupuje, chodí do kina, do knižnice. Má rada oslavy, operačky a výlety. Na moju otázku, ako sa jej

tu býva, mi odpovedala, že sa jej tu býva dobre. Je spokojná. Páči sa jej, že si môže navariť, opať, navštevovať priateľov. Veľmi sa teší na dovolenku v Chorvátsku, na ktorú sa chystá v júni s priateľmi z hnutia Viera a Svetlo. Prezradila mi, že jej snom je mať dom, v ktorom by bývala so svojou sestrou Henrietou.

Henrieta mi porozprávala podrobnejšie o bývaní. Povedala mi, že sa jej tu býva dobre, má tu svoj domov, zaužívaný systém. Majú rozdelené služby: v stredu upratujú, vo štvrtok chodia na nákupy do hypermarketu. Majú aj služby vo varení. Každý deň jeden z nich pripraví obed, večeru a poupratuje kuchyňu. Pokiaľ potrebujú pomoc, sú im k dispozícii 2 zamestnankyne, ktoré vykonávajú dohľad. Henrieta mi povedala, že je rada, že má prácu. Jej najväčším koníčkom je cestovanie. Veľmi rada by cestovala, vraj má cestovanie v krvi. Niekedy pri tom potrebuje pomoc, ak ide na nové miesta, ale radšej sa spolieha sama na seba. Okrem toho rada číta, pozerá rozprávky. Do RC ZPMP chodí vo štvrtky na počítačový krúžok. Aj doma by mala rada počítač. Ale zdá sa jej, že si naň asi nenašetrí, pretože je veľmi drahý. Henrietiným snom je pracovať ako animátorka, priatelia z hnutia Viera a Svetlo jej v tomto sne pomáhajú. Veľmi rada by pracovala s deťmi, pripravovala pre nich rôzne aktivity, napríklad kreslenie a spievanie.

Aj Štefka mi ochotne porozprávala o jej živote v podporovanom bývaní. Ju tu najstaršia. Býva sa jej dobre, baví ju práca aj vo firme, aj v dielnach. Zastihla som ju pri štrikovaní papučiek. Boli farebné a veľmi pekné. Okrem nich štrikuje aj malé kapsičky. Naučila ju to jej bývalá vychovávateľka Katka. Okrem toho rada pozerá televíziu, DVD, video – najmä rozprávky. Rada číta, jej najobľúbenejšou knižkou je Sibirôčka. Má rada prechádzky po meste, nákupy a varenie.

Danka nebola počas mojej návštevy príliš zhovorčivá, ale podľa slov pani Iványovej je veľmi spoľahlivá, milá a priateľská. Mirko a Martinka v bývaní práve neboli, pretože v piatok zvyknú ísť ku svojim blízkym domov.

Chcem sa poďakovať pani Iványovej aj dievčatám, že mi priblížili ich život v podporovanom bývaní a prajem im všetko dobré do budúcnosti.

Mgr. Miroslava Petrovičová

Počítačový kurz (Re)start! ponúkol šancu

So sústavným rozvojom moderných technológií narastá aj množstvo nových zručností, ktoré si človek musí osvojiť, ak sa chce s úspechom integrovať do spoločnosti – či už v oblasti pracovnej alebo súkromnej. Schopnosť orientovať sa v technologických novinkách a byť schopný využívať tieto vymoženosti modernej doby je dnes nevyhnutným predpokladom na ceste k plnohodnotnému životu.

Naše aktivity

Žijú však medzi nami aj ľudia, ktorí môžu mať problém zorientovať sa v moderných technológiách či naučiť sa s nimi efektívne pracovať. Medzi takéto skupiny patria aj ľudia s mentálnym postihnutím. Vzhľadom na potrebu špecifického prístupu pri rozvíjaní zručností a schopností ľudí s mentálnym postihnutím zvykne na nich spoločnosť hľadieť s odstupom. Všeobecne rozšírený názor, že ľudia s mentálnym postihnutím nie sú schopní naučiť sa niečo také zložité, ako je práca s počítačom alebo internetom, podporuje aj fakt, že práca s nimi kladie na lekora či učiteľa v mnohých ohľadoch väčšie nároky. Aj z týchto dôvodov existuje v súčasnosti minimum príležitostí pre ľudí s mentálnym postihnutím osvojiť si takéto zručnosti.

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR projektom (Re)start! plánuje zbúrať predsudky spoločnosti a mýty o tom, že ľudia s mentálnym postihnutím nie sú spôsobilí naučiť sa pracovať

s počítačom a internetom. Kurz (Re)start! nesie už vo svojom názve symboliku nového alebo opätovného začiatku. Odvolávajú sa na prax tvrdíme, že v súčasnosti je pri hľadaní zamestnania nevyhnutnosťou orientovať sa aspoň v základoch práce s počítačom. Aj z tohto dôvodu považujeme rozvoj schopností ľudí s mentálnym postihnutím v tejto oblasti za kľúčový. Priamo úmerne s rastom vedomostí a zručností rastie aj možnosť nájsť si prácu, stať sa plnohodnotným občanom a dosiahnuť kvalitatívne lepšiu úroveň života.

Obsah kurzu (Re)start! sme koncipovali s dôrazom na osvojenie si základných zručností v práci s počítačom, najmä v práci s programami Microsoft Word, Microsoft Excel; pri práci s internetom a aplikáciami voľno-časového a oddychového charakteru, ako chat, e-mailová pošta, Windows Media Player a iné.

Šancu naučiť sa opäť niečo nové sme všetkým záujemcom ponúkli v marci 2009. „Restartovať“ budeme až do decembra, pričom po letných prázdninách dostanú možnosť ďalší účastníci. Počítačový kurz prebieha na republikovej centrále nášho združenia 1-krát do týždňa, pričom pre veľký záujem účastníkov boli vytvorené 4 pracovné skupiny. Celkovo sa tak vzdeláva 15 ľudí s mentálnym postihnutím.

Projekt (Re)start! sa stal skutočnosťou aj vďaka finančnej podpore Nadácie Slovenskej sporiteľne a finančnej podpore Bratislavského samosprávneho kraja. Ďakujeme!

Bc. Mirka Vávrová

Spoločne proti diskriminácii ľudí s mentálnym postihnutím

Ľudské práva

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike začalo 16. marca 2009 realizovať projekt s názvom **Spoločne proti diskriminácii ľudí s mentálnym postihnutím**.

Prostredníctvom projektu chceme podporiť rovnaký prístup k základným ľudským a občianskym právam pre ľudí s mentálnym postihnutím. Okrem toho chceme vytvoriť nástroje na zníženie diskriminácie pri rozhodovaní ľudí s mentálnym postihnutím. Ľudí s mentálnym postihnutím môžeme považovať za jednu z najviac znevýhodnených skupín prakticky vo všetkých oblastiach života. Sú mimoriadne znevýhodnení v oblasti vzdelávania, zamestnávania, ale aj v účasti na bežnom fungovaní spoločnosti. Preto chceme v rámci projektu pracovať so skupinou približne tridsiatich sebaobhajcov. Pre nich je určená podstatná časť aktivít projektu. Aktivity projektu sú plánované tak, aby aktivizovali túto skupinu ľudí s mentálnym postihnutím. Počas projektu však chceme pracovať aj s rodičmi a opatrovníkmi ľudí s mentálnym postihnutím. Väčšinou ide o najdôležitejšie osoby pre ľudí s mentálnym postihnutím. Preto je veľmi dôležité, aby práve tieto osoby mali dostatok informácií a zručností potrebných na posilňovanie nezávislosti človeka s mentálnym postihnutím. Je dôležité, aby poznali platnú legislatívu, aby vedeli o existujúcich podporných mechanizmoch, ale aby vedeli aj to, čo majú robiť v prípade, že ich dieťa bolo vystavené diskriminácii. Okrem toho chceme u tejto cieľovej skupiny posilňovať povedomie o tom, že ľudia s mentálnym postihnutím majú právo na vlastný názor a môžu rozhodovať sami za seba.

Človek s mentálnym postihnutím väčšinu svojho času strávi v kruhu svojej rodiny. Keďže kľúčovým momentom je prenos získaných vedomostí a poznatkov a ich uplatnenie do praxe, zohráva táto cieľová skupina veľmi dôležitú úlohu. Je potrebné, aby aj rodičia a opatrovníci

viedli a podporovali človeka s mentálnym postihnutím v jeho každodennom živote a zároveň zohrávajú kľúčovú úlohu pri obhajovaní práv, presadzovaní rovnakých príležitostí a búraní predsudkov v našej spoločnosti. Rodičia spoločne s ľuďmi s mentálnym postihnutím a mimovládny organizáciami sú iniciátormi pozitívnych zmien, preto ich chceme podporiť a vyškoliť, aby na takúto zmenu získali nástroje.

Prostredníctvom realizácie projektu chceme dosiahnuť predovšetkým:

- zvýšenie povedomia ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín prostredníctvom Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím ako nástroja na zabezpečenie rovnakého zaobchádzania
- rozvíjanie kľúčových kompetencií ľudí s mentálnym postihnutím
- posilnenie kapacity rodičov, opatrovníkov, odborníkov a aktivistov miestnych združení na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím
- podporu diskusie o spôsobe zvyšovania účasti občanov s mentálnym postihnutím na aktívnom živote v spoločnosti
- iniciovanie reformy opatrovníctva spočívajúcej v rozšírení existujúceho náhradného rozhodovania o podporované rozhodovanie
- podporu presadenia zmien a reformy vytvorením koalície pre antidiskrimináciu v posudzovaní a právnom uznaní konania osôb s mentálnym postihnutím.

Tento projekt je spolufinancovaný z Finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, ktorého sprostredkovateľom je Nadácia otvorenej spoločnosti.

Mgr. Marián Horanič

Ocenenie pre prof. MUDr. Máriu Šustrovú, CSc.

Ocenenie Krištáľové krídlo je určené vynikajúcim osobnostiam vedy, kultúry a umenia, spoločenského života za nadpriemerné výkony, myšlienky, výsledky, nápady, projekty a snahu. Symbol krídla z krištáľu a kovu sa tento rok už dvanásť raz dostal do rúk ľuďom, ktorí boli vybraní z množstva kandidátov a prešli hodnotením poroty. V apríli 2009 pribudlo osem nových majiteľov Krištáľového krídla. Medzi nimi bola aj prof. MUDr. Mária Šustrová, CSc., odborníčka v oblasti Downovho syndrómu a prezidentka Združenia DS.

Pani doktorka sa už mnoho rokov venuje deťom a ľuďom s Downovým syndrómom, známa je aj jej publikačná činnosť nielen u nás, ale aj v zahraničí, prednášala na mnohých medzinárodných sympóziách.

Činnosť prof. MUDr. Márie Šustrovej, CSc., je rôznorodá. Ako lekárka pracuje v ambulancii Downovho syndrómu, kde sa stará o stovky detí a dospelých s Downovým syndrómom, ale aj v imunologickej ambulancii, kde lieči pacientov s alergiami a imunodeficienciami. Jej srdcovou záležitosťou je poradenská služba pre rodičov detí s DS, ktorej venuje množstvo svojho drahocenného času. Jej vedecká, pedagogická a organizačná činnosť tiež nie je zanedbateľná. Je autorkou 190 publikácií, z toho 58 vyšlo v zahraničných časopisoch, šestnástich kapitol v knihách, skript pre študentov sociálnej práce a spoločne s americkým odborníkom, profesorom Siegfriedom M. Pueschelom aj spoluautorkou knihy o problémoch dospievajúcich s Downovým syndrómom. Pedagogická činnosť sa viaže na Fakultu zdravotníctva a sociálnej práce na Trnavskej univerzite, prednáša na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety a externe aj na iných fakultách sociálnu prácu pre ľudí s mentálnym postihnutím.

Z najvýznamnejších ocenení menujme Humanitný čin roka za rok 2000 a cenu Chrisa Pueschela Memorial Research Award 2003, ktorú jej udelil Americký kongres pre Downov syndróm – NDSC vo Filadelfii v auguste 2003 za profesionálnu angažovanosť v prospech zlepšenia vedomostí a pochopenia Downovho syndrómu.

„Vari žiadne ocenenie nie je dostatočné na to, aby vystihlo také ťažko skúšané a neraz nedocenené odvetvia, akými medicína a veda sú“, povedal jeden zo spoluorganizátorov večera, na ktorom udeľujú Krištáľové krídla, predseda Bratislavského samosprávneho kraja Vladimír Bajan. O to viac ho potešilo, že v tomto ročníku odovzdal Krištáľové krídlo skromnej obdivuhodnej dáme, profesorky Márii Šustrovej. Mnoho rokov sa venuje deťom a ľuďom s Downovým syndrómom. „K našej práci je potrebnej veľa trpezlivosti a pokory“, povedala okrem iného. Vzápätí dodala: „Veď, ako to povedal svojho času aj veľký a nezabudnuteľný Milan Rúfus, sú to Božie deti.“

A my sa pripájame ku gratulantom a úprimne zo srdca vám blahoželáme, pani profesorka Šustrová! Ďakujeme vám za to, čo robíte pre ľudí s Downovým syndrómom, ale nielen pre nich.

Mgr. Adriena Pekárová

Tak si Zuzka Dvořáková krásne žije

Pracuje v Bibiane, píše knihy, športuje, cestuje, sníva o podnikaní, rozmýšľa, či sa nový šéf bude správať ľudsky alebo nie, dáva autogramy, vychutnáva endorfíny všedného dňa. To všetko si vytrvalo zapisuje do denníka a ukladá do odkladacieho priečinka na počítači, aby mala materiál na ďalšiu knihu. Aj keď je, čo sa toho týka skeptická, lebo nie sú sponzori.

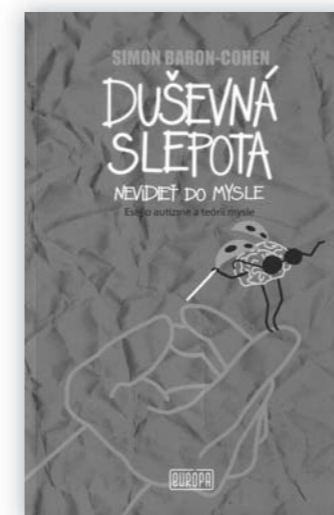
Zuzka Dvořáková predstavila svoju v poradí už druhú knihu na autogramiáde v kníhkupectve Panta Rhei v Poluse 26. marca 2009 spolu s Miroslavom Čipárom, Vilmuškou, Róžikou a Danielom Pastirčákom.

Prvá Zuzkina kniha uzrela svetlo sveta v roku 2002 a má názov Moja kniha / Mne stačí aj pohladenie... Bola to vtedy veľká sláva a Zuzka sa posunula míľovými krokmi dopredu. Samoštúdiom a usilovnosťou v podnetnom prostredí Bibiany, vytrvalosťou trénerky a druhej mamy Vilmušky a pod dohľadom kolegyň Janky, Hanky a iných. V neposlednom rade však pod láskavým dozorom mamy Róžiky, ktorá sa na nás usmieva zo zadnej strany obálky knihy s názvom Tak si ja krásne žijem.

Knihy

Program MAKATON bol navrhnutý MARGARET Walkerovou, KATHY Johnsonovou a TONYM Cornfortthemom. Takto vznikol názov **MA-KA-TON**. Aké je jeho využitie a komu môže pomôcť? Aj na tieto otázky prinášajú čitateľom odpovede tri diely s názvom **Metodická pomôcka MAKATON** z pera Boženy Vargovej. Všetky tri diely PRÍRUČKY sú doplnené fotografiami, ktoré približujú praktické použitie jazykového programu MAKATON. Obsahujú tiež dôležité informácie o možnostiach využitia a výučby. Trojdielna príručka vyšla vďaka Združeniu na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím vo Vranove nad Topľou a chránenej dielni Dúha, so sídlom na Ulici budovateľskej 2561, 093 01 Vranov nad Topľou, e-mail: zmpvranov@stonline.sk.

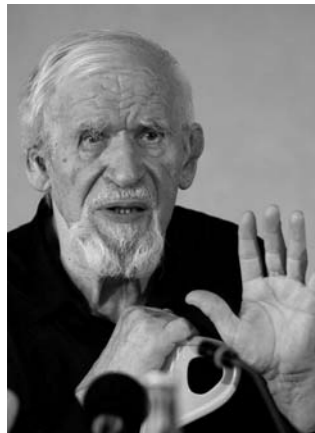
Magda Papánková

Hoci je veľa kníh o autizme, kniha Barona-Cohena **Duševná slepota** patrí k najpopulárnejším a najdôležitejším. Baron-Cohen jasne píše, že to, čo naša myseľ vidí ako realitu, nie je v skutočnosti realita, ale výstup obrovského množstva špecializovaných neurónových spoluprososov, ktoré interpretujú realitu skresleným spôsobom. Podobne, ako vnímame farbu, vnímame aj úsmev druhej osoby a ďalšie sociálne javy. Obývame totiž mentálne svety. Duševná slepota je mimoriadne prínosná nie len pre tých, ktorí sa s problémom autizmu stretli a sú nútení sa s ním vysporiadať, či pre tých, čo pracujú s autistami, ale aj pre filozofov a sociálnych vedcov, ktorí sa zaoberajú problémami humánnej komunikácie a sociálnej inteligencie. Kniha je napísaná mimoriadne zrozumiteľným a prístupným jazykom, bola preložená do mnohých jazykov a našla si obrovské množstvo čitateľov aj medzi laickou verejnosťou.

Zomrel básnik Milan Rúfus

Významný slovenský básnik a náš člen Doc. PhDr. Milan Rúfus, CSc., vo veku 80 rokov po dlhej a ťažkej chorobe zomrel 11. januára tohto roku.

Rúfusovci boli našimi členmi od založenia ZPMP a veľmi živo sa zaujímali o dianie v združení. Ich dcéra Zuzanka s mamičkou sa často zúčastňovali na našich podujatiach, ale pána Rúfusa sme vídali medzi nami len vzácne. Hoci vrúcne miloval svoju dcérku, jeho svet bol inde ako na akciách združenia. Zato sme ho denne mohli vidieť v aute, keď spolu s pani Magdou, svojou manželkou, prichádzali do DSS na Javorinskej pre Zuzku.

Básnik sa všeobecne na verejnosti neobjavoval často, ale vlni 10. decembra na svoje narodeniny prišiel na seminár o svojom diele, kde ho čakalo medzinárodné publikum. Nasledujúci deň prevzal medzinárodnú cenu Crane Summit za poéziu 2008. Ocenili ho aj vysokým štátnym vyznamenaním.

Milan Rúfus patril medzi najvýznamnejšie osobnosti slovenskej poézie. Jeho verše aj mňa priviedli k tomu, že som začala poéziu čítať. Otvoril mi tak okno do nových, krásnych svetov. Jeho diela boli preložené do 20 svetových jazykov. Jeho odchod je pre slovenskú literatúru veľkou stratou.

Nech odpočíva v pokoji vo svojom milovanom Liptove!

Elena Kopalová

Milan Rúfus, básnik, prekladateľ

* 10.12.1928 Závažná Poruba
† 11.01.2009 Bratislava

Ocenenia:

1996 cena Jozefa Cígera Hronského za literatúru
2005 Cena ministra kultúry za zbierku básní *Báseň a čas*
2008 Cena Crane Summit za poéziu
2009 Príbinov kríž I. triedy za mimoriadne zásluhy
o kultúrny rozvoj Slovenskej republiky
(Zdroj: www.osobnosti.sk)

Zo zbierky *Báseň a čas*

*V prehratom spore
Báseň už nenapíš,
priateľu.
Dost' už bolo.
Opušť to štíhle
kanoe
a vydaj z ruky veslo.
Bez neho dokončíš
to aj tak tiché sólo,
kde holá súcnošť píše si
večitú báseň bez slov.
Blíži sa veľká tíš,
kam odchádzajú slová.
Báseň už nenapíš.
Preto ju píšem znova.*

Budúcnosť nemôže čakať:

**Európske hnutie ľudí so zdravotným postihnutím
je pripravené vykročiť v ústrety novým výzvam**

Atény, 12. mája 2009 – 13. Valné zhromaždenie Európskeho fóra zdravotného postihnutia (EDF), organizácie zastupujúcej 65 miliónov ľudí s postihnutím v Európe, zhromaždilo v Aténach viac ako 200 účastníkov z 30 národných spolkov a 50 európskych organizácií občanov so zdravotným postihnutím, aby si zvolili svojich predstaviteľov.

Zo zahraničia

Stretnutie, po prvýkrát naživo vysielané na webe EDF, slávnostne otvoril predseda gréckeho parlamentu Dimitris Soufias.

Tohtoročný summit bol významný znovuzvolením predsedu EDF Yannisa Vardakastanisa absolútnou väčšinou, ktorá ho vyzvala, aby organizáciu viedol cestou k budúcnosti. „Myšlienka ‘Nič o nás bez nás’ je základom ideológie zdravotného postihnutia. Prostredníctvom našej spoločnej práce a našej osobnej zaangażovanosti budeme pokračovať v zlepšovaní života ľudí s postihnutím v Európe“, povedal pán Vardakastanis.

EDF tiež obnovilo svoje Predstavenstvo a zvolilo nový Výkonný výbor, ktorý sa bude zaoberať dôležitými výzvami v kontexte dopadu ekonomickej krízy na životné podmienky ľudí s postihnutím a ich rodiny vo všetkých členských štátoch. „Musíme byť pripravení riešiť tieto nové výzvy, aby sme ochránili a podporili dodržiavanie práv osôb so zdravotným postihnutím v oblasti vzdelávania, zamestnávania, sociálnej starostlivosti a zdravia“, dodal pán Vardakastanis.

Nový tím Výkonného výboru v zložení Erszebet Szollosi a Donata Vivanti (podpredsedníčky), Pekka Tuominen (pokladník), Rodolfo Cattani (sekretariát), Stig Langvad, Ingrid Körner, Ana Pelaez, Pat Clarke, a Alain Faure budú taktiež pomáhať predsedníctvu EDF pri príprave návrhov

na vytvorenie spoločnej agendy zdravotného postihnutia na európskej úrovni prostredníctvom prijatia Paktu zdravotného postihnutia predstaviteľmi štátu a vlády na najbližšie desaťročie.

Predseda Yannis Vardakastanis znovu potvrdil, že „budúce výzvy vyžadujú obnovenú aktivitu. Mali by sme byť proaktívni, mali by sme vytvoriť novú agendu zdravotného postihnutia“. Poukazujúc na zasadnutie Valného zhromaždenia, uzavrel: „Už sme niečo zmenili. Môžeme niečo zmeniť v budúcnosti. EDF patrí budúcnosti, budúcnosti, ktorá nemôže čakať“.

Pamätný obrad za podpredsedu EDF Basa Treffersa a vyhlásenie „Ceny Basa Treffersa“.

Na počesť podpredsedu EDF Basa Treffersa, ktorý zomrel v roku 2008, sa na stretnutí konal pamätný obrad. Obradu sa zúčastnila jeho manželka a dvaja synovia, ktorí si spolu s ostatnými zúčastnenými pripomenuli Basa a jeho zásluhy v boji za práva OZP. „Cena Basa Treffersa“ sa bude udeľovať každé tri roky za najlepšiu publikáciu v oblasti zdravotného postihnutia.

Kontakt: Aurélien Daydé, pracovník pre komunikáciu a vzťah s médiami, tel. + 32 485 64 39 93
e-mail: aurelien.dayde@edf-feph.org
zdroj: Národná rada občanov so zdravotným postihnutím

Stretnutie v ZOO

Naša škola sa hrdí prívlastkom škola rodinného typu. Že toto pomenovanie nie je len frázzou, o tom svedčia akcie, ktoré škola organizuje. Jednou z nich je aj akcia pre rodičov, deti a učiteľov s názvom Žijeme spolu. Tento rok sme sa všetci stretli na spoločnom podujatí už po druhý raz.

Stretnutie sa uskutočnilo 18. mája 2009 v Zoologickej záhrade v Košiciach. Zúčastnilo sa naňom 190 detí, rodičov a učiteľov. Pre deti bolo pripravených päť stanovíšť, na ktorých plnili úlohy, týkajúce sa zvieratiek. Odpovedali na hádanky, skladali puzzle, priradzovali k zvieratám ich mláďatá. Prezreli sme si všetky zvieratá košickej ZOO a neobišli sme ani pakoňa modrého, ktorého adoptívnymi rodičmi sme sa stali na jeden kalendárny rok. Po prehliadke ZOO sme sa všetci stretli pri guláši, ktorý pre nás zabezpečilo občianske združenie Ruka pracujúce pri našej škole. Prežili sme krásne slnečné popoludnie, domov sme odchádzali plní zážitkov. Neopakovateľné čaro tohto pekného stretnutia uprostred prírody nás utvrdilo v presvedčení, že myšlienka, ktorá sa pred rokom zrodila, nebola len prázdnu frázou, ale skutočným naplnením idey všetko pre deti.

Mgr. Terézia Jarčušková, učiteľka, Špeciálna ZŠ, Košice, Vojenská 13

Objednávka INFORMÁCIÍ ZPMP na rok 2009

Všetkým, ktorí mali doteraz problém, ako si zabezpečiť pravidelné čítanie Informácií, ponúkame možnosť priamej objednávky v Republikovej centrále ZPMP v SR, Švabinského 7, 851 01 Bratislava. Informácie ZPMP v SR vyjdú v roku 2009 5-krát, cena jedného výtlačku vrátane poštovného je 1,16 € (35,- Sk), cena dvojčísła 2,32 € (70,- Sk), celoročné predplatné 6,97 € (210,- Sk).

Závazná objednávka časopisu Informácie ZPMP

Mám záujem o staršie čísla z roku 2008:

Závazne si objednávam časopis Informácie ZPMP na rok 2009

Meno, priezvisko:

Adresa (telefónne číslo):

Predplatné 6,97 € (210,- Sk) poukážem zloženkou typu U na účet VÚB Bratislava - mesto,
číslo účtu: 140534012/0200, variabilný symbol: 60409

Časopis mi zasielajte na adresu:

Dátum a podpis objednávateľa:

Konverzný kurz: 30,1260 SK\1 €

DEŇ KRIVÝCH ZRKADIEL

SME INÍ, NO NIE HORŠÍ
DOVOĽTE NÁM ŽIŤ S VAMI, NIE VEDIĎA VÁŠ!

účinkujú:

- moderátorka Patrícia Jarjabková Garajová
- folklórny súbor Javorček
- skupina **DESMOD**
- a ďalší...

12. júna
od 15:30
Hviezdoslavovo
námestie
BRATISLAVA

Číslo účtu:
2044883553/0200
VUB, a.s. Bratislava

Akcia na podporu ľudí s mentálnym postihnutím

Záštita:

Starosta mestskej časti
Bratislava - Staré Mesto
Ing. arch. Andrej Petrek

Podporili nás:

Ministerstvo kultúry SR

Organizátor:

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR
v spolupráci s mestskou časťou Bratislava - Staré Mesto
Kontakt: www.zmpvrsr.sk, zmpvrsr@zmpvrsr.sk,
02/ 6381 4987

1

2009

informácie ZPMP v SR

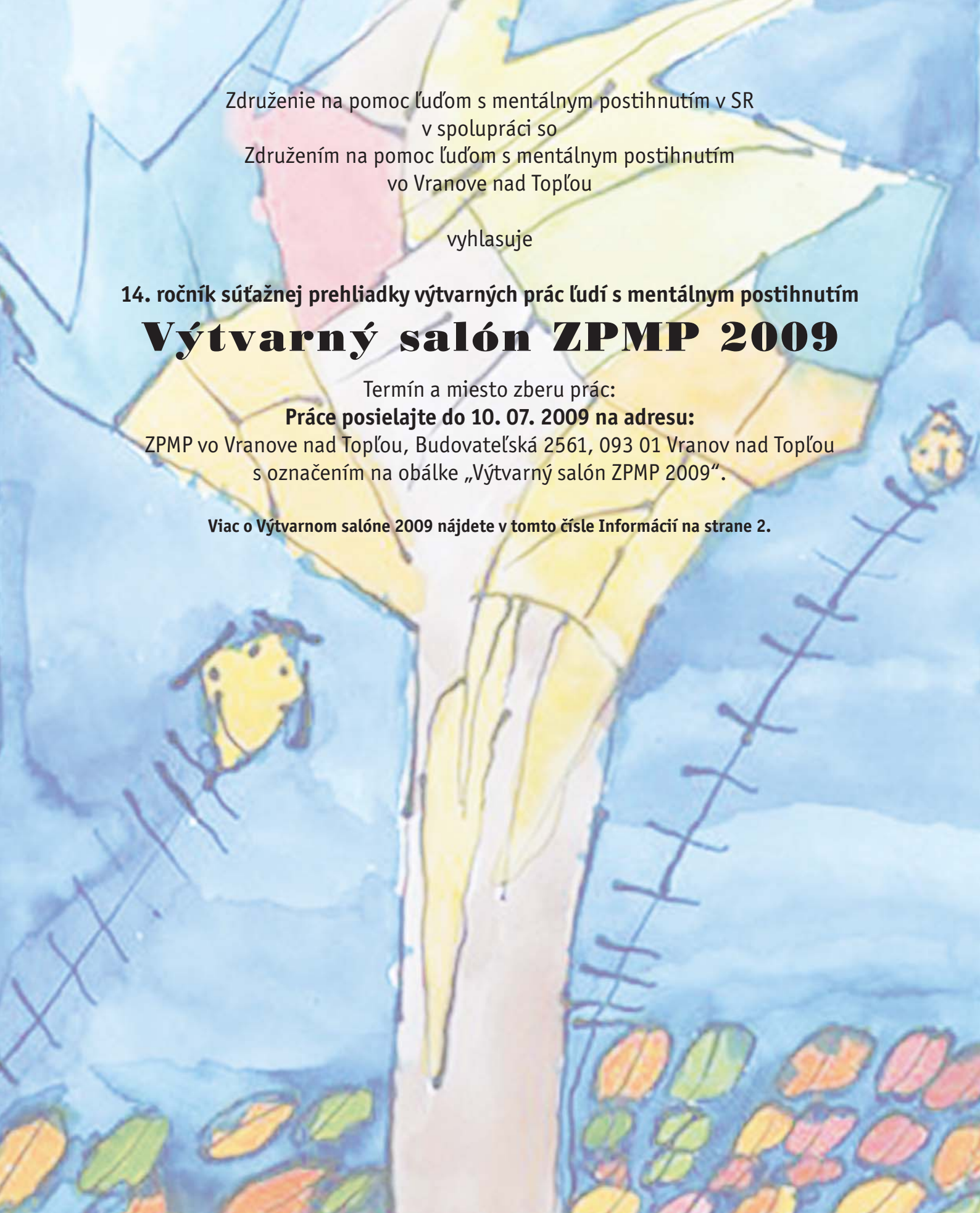
Cena: 1,16 € (35,- Sk)

Čo je to sociálna rehabilitácia
Zo života ZPMP
Podporované bývanie

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR
v spolupráci so
Združením na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím
vo Vranove nad Topľou

vyhlasuje

14. ročník súťažnej prehliadky výtvarných prác ľudí s mentálnym postihnutím

Výtvarný salón ZPMP 2009

Termín a miesto zberu prác:

Práce posielajte do 10. 07. 2009 na adresu:

ZPMP vo Vranove nad Topľou, Budovateľská 2561, 093 01 Vranov nad Topľou
s označením na obálke „Výtvarný salón ZPMP 2009“.

Viac o Výtvarnom salóne 2009 nájdete v tomto čísle Informácií na strane 2.

Summary

Social rehabilitation

The article described the term social rehabilitation, how it is supported in a Slovak law and how it helps people with disabilities and how important is to support programmes of the social rehabilitation in various governments departments and institutions.

4

Supported living in Brussels

In the days 24.-25.4.2009 the group of members of the directorial body of ZPMP Slovakia and representatives of Greater Bratislava regional Government took part at an international seminar. It was organized by the Belgian Association 8th day with cooperation with Brussels National Region in Brussels. The main aim of the seminar was exchanging information about supported living, employment and the right for people with disabilities. More information about the Association 8th Day and their services can be read in the following article.

14

Together against discrimination of people with mental handicap - Human rights

Association for Help to People with Mental Handicap in the SR started ON 16.3.2009 project Together against discrimination of people with mental handicap. The main goal of the project is to support an equal opportunity towards human and citizen rights for this group of people and fight discrimination. During the project they have trained self-advocates -people with mental handicap, their family members and their guardians how to promote their human rights.

19

The award for prof. MUDr. Mária Šustrová, CSc.

The award Crystal Wing is an annual award for outstanding individuals for excellence in the field science, culture and art. One of the honoured in April 2009 was also prof. MUDr. Mária Šustrová CSc., specialist in the field of Down Syndrome and the president of the Association DS. She has received the award for her work with people with Down Syndrome, pedagogical and scientific work.

20